26605

MLADOST

GLASILO HRV. KATOLIČKE OMLADINE

GOD. I. ZAGREB, 1. kolovoza 1921. BROJ 4

Izidor Poljak:

Moja ptica.

Sitni slavulju, dragi pjevaču,
n'jesi ti moja ljubljena ptica.
Glazba je tvoja zabava slatka
dragima, što no plamenih lica
ruka o ruci svibanjskog jutra
šapćući lugom rosnim se veru,
plavim pod nebom s nebom u duši
vječnu si zadaju vjeru.

Tebe ja volim, orle moj, orle,
kraljevska ptico golemih krila,
što se visoko nada mnom viješ.
Mati je tebi koljevku vila,
ljudske kud jedva dopiru oči
na brdu snježnom, silnom vrhuncu,
zvjezdanom tebe pojila rosom,
kliktat te nauči suncu.

Tamo si osto. Ogrnjen plaštem
zvjezdanim stupaš, cestama šećeš,
sunca što veže. Samac s visina
ponosnih svojih spustit se ne ćeš
zemlji na krilo. Kralj si bez pratnje
gordom na visu, gdjeno se čuje
šuštanje zvježda, što no se voze
brže od brze oluje.

Kraljevstvo tvoje svjetla i sunca
oblaka nema. Magle, što kriju
bregove zemske kaljavim ruhom,
mučno se teške do tebe viju,
dignu l' se ipak u carstvo tvoje,
na njih se survaš, krilima biješ,
kanda su gromi, i pandžama paraš,
smjehom se pobjednim smiješ.
Kada ti snaga klone, a krilo
nehote k zemlji padati stane,

napregneš snagu, umorna glava
najvišu na lit snježanu pane,
razgrneš plašt svoj zvjezdama osut,
zauvijek usneš. Ničija noga
buniti ne će b'jeloga sna ti
snježnom na podnožju Boga.

Dr Petar Rogulja.

Ja sam do sada za čitatelje „Mladosti“ tražio lijepe primjere po tuđini. Pisao sam o junačkim mladićima u Izraelaca, u Irskoj, o djevici Orleanskoj, o Garciji Moreno. To, gotovo da mi je bila pogriješka. Ta čemu tražiti blago po tuđim dalekim krajevima, kad ga ima i kod kuće? Čemu veličati i slaviti tuđe ljude prije svojih? Ali eto . . . što ja znam. Tako mi se to dogodilo. Možda i zato, što sam mislio, da Petra Rogulju svi znaju. Ta on je umro istom prije godinu i pol u Sarajevu. Ta on je obletio gotovo svu Jugoslaviju, organizirao i nosio na leđima gotovo sav naš pokret. On je i umro od napora u takovom radu još mlad — u tridesetoj godini. Ne ću dakle, da mnogo pišem o njem. Samo dvije tri stvari, što mi se iz njegova života posebno usjekle u pamet.

Ja sam prvi puta razgovarao s pokojnim Perom nekako prije 15 godina u Zagrebu. Bili smo đaci obojica. On mlađi za tri godine. U Zagreb je došao iz sarajevske gimnazije, koju je svršio s odlikom. Sad se upisao na sveučilište, da študira pravo i zakone. Tada se jednom slučajno sastadosmo na ulici i upoznasmo preko moga prijatelja, koga je on već otprije poznavao. Zamalo se počeo razgovor o svemu i svačemu i najposlije o našem katoličkom đačkom pokretu, koji je onda istom počeo.

„Gospodine Rogulja, upitam ga, kako vam se sviđa u Zagrebu i na sveučilištu?“

Rogulja: „Zagreb je lijep, ali sveučilište ogavno. Đaci su na njemu svi ili bezvjerci ili ne haju za vjeru. Čini mi se, da biskup Strossmayer, kada je osnovao sveučilište nije bio bogzna kako dalekovidan“. —

„Vi ste nešto prestrog g. Rogulja. Znam, da bi bilo bolje, da je Strossmayer kao katolički biskup osnovao katoličko sveučilište, ali onda su još bila druga vremena. Pustimo to na stranu. Ali ako je uistinu tako na sveučilištu kao što vi velite, ne bojite li se, da ćete i vi poći putem tih zlih đaka“.

Rogulja: „To bih mogao, kad bi me ostavio Bog i njegova milost. No ja se molim Bogu i znam, da sva nekršćanska filozofija ne vrijedi ništa. Što jedan tvrdi, drugi poriče, a svi zajedno o najvažnijim pitanjima života vele: ne znamo i ne ćemo nikad znati. To je bankrot svjetske filozofije i ljudi, koji su se odalečili od kršćanstva. Zato je i njihov život bez načela, bez stalnosti, povađanje za nagonom i strastima. Za mene su milijun puta miliji odgovori maloga katekizma nego sve knjižurine bezvjerskih filozofa“. —

„Lijepo, g. Rogulja. Zar je vama baš sve jasno, što uči katolička vjera?“

Rogulja: „Što me to pitate? Ja se o onom što je crkva proglasila kao članak vjere, ne ću da pravdam. To nije moj posao. Ja vjerujem da je crkvu osnovao Krist i zato ona ne može pogriješiti u vjeri. Što je dogma (članak vjere) u to ja ne diram“. . . . . Za neko vrijeme

se oprostismo i meni još danas zuji u ušima ona živa vjera i ispovijedanje jednog obrazovanog svjetovnjaka. Za mene je to bilo osobito u ono doba rijetko i začudno . . . .

Rogulja je, kako rekoh, učio pravo. No većina pravnika ne podere baš previše hlača na školskim klupama. Uzmu se ponajviše knjige i pisana tumačenja profesora, pa se kod kuće študira. Dolaze se samo ispiti polagati. Pokojni je Pero dosta revno polazio predavanja. Sve je ostalo vrijeme upotrijebio, da uči kršćansku socijologiju (nauku o društvu ljudskom) i organizaciju. Uzeo si je za zadaću, da prouči sav kršćanski pokret, što ga ima u svijetu i među seljaštvom i radništvom i među školovanim ljudima i da onda tako radi i kod nas. On je po čitavom Zagrebu i druguda, što no se veli, gnjavio svakoga, od koga je mogao šta doznati i naučiti. Konačno je otišao u Ljubljanu s prijateljem Markom Rebcem i upisao se tamo u zadružnu školu. Tamo je kasnije i mene primamio. Slovenska je bila onda, a i sada je, najbolje organizirana kršćanska zemlja. Seljaci su bili gotovo svi organizirani u svojoj zadružnoj i „gospodarskoj svezi“, koja ih je potpuno oslobodila od kapitalista i gulikoža. Kršćanski radnički pokret se također lijepo razvijao. Prosvjetna i omladinska kršćanska društva bila su po svim župama. Slovenci su imali sjajnu katoličku štampu, knjižaru i najljepšu katoličku tiskaru u bivšoj Austro-Ugarskoj. U Ljubljani su bili veliki organizatori i vođe Slovenaca: Krek, Lampe, Ušeničnik i drugi . . . Zato je Pero otišao tamo i nas povukao. Ja i Marko bolje smo stanovali i jeli od Pere. On je stanovao na tavanskoj sobi i trošio na dan redovito 26 do 30 krajcara. Jeo je većinom kruh i mlijeko. Nije siromak imao više novaca. No zato nije nikad nama zavidio niti ikad bio turoban. Jelo, stan, zabave, njemu je bilo zadnje. Čitavi božji dan bi učio svoje pravo, ili polazio zadružnu školu ili oblijetao ljubljanske organizacije i organizatore. On je skupljao sva moguća pravila, govore, nacrte, članske knjižice i t. d. Kad smo došli zajedno, redovito je poveo razgovor o tome, kako bi se i kod nas dalo provesti ovo ili ono, kako da se i kod nas provede omladinska organizacija, pa organizacija seljačkih organizacija i t. d. On je bjesnio na katolike u Hrvatskoj, što ne shvaćaju današnjeg vremena, što se ne brinu za kršćanski pokret, nego su još i proti njemu i vuku jaram sa liberalcima i bezvjercima. No Pero je kraj svega toga bio čvrsto uvjeren, da će se sve to popraviti i krenuti dobrim putem, kao da sve sam ima u svojoj vlasti. Zato bi poslije takvog razgovora često i zapjevao sam ili s nama. Sjećam se, da je pjevao: „Ej, što se je Travnik zamaglio?“

Pero nam je bio često i mučan. Vukao bi nas od jednog do drugog poznatijeg čovjeka, a ponajviše pokojnom Kreku. On se točno popitao kod „Cilike“, kad će Krek iz Beča. I siromak Krek nije još pravo ni večerao, eto ti Rogulje, da ga „gnjavi“ s pitanjima, koje si je još kod kuće napisao na papir. Kreku bi to kadkad i dosadilo, a i nas dva bi onda bili srditi na Peru. No on se nije dao otepsti ni istjerati. Otvorio bi svoj notes i stavljao pitanja. I Krek videći tu revnost konačno se udobrovoljio i opširno tumačio. Dakako da je Pero istom onda uvidio, da umornog Kreka previše muči kad se veliki čovjek naslonio na kuhinjsku klupu i počeo dremati. Tako je to bivalo u Ljubljani.

Kasnije je Pero otišao po Njemačkoj, Belgiji i Francuskoj, vozio se u marvinskim vagonima i svuda „gnjavio“ ljude i sakupljao knjige i letake i pravila i znanje, koje mu je trebalo za kršćanski pokret u nas.

Ja ću još i ovo o njem - spomenuti i nadam se, da će mi duša njegova oprostiti. Pero je naime bio civilista i dosta ugodne vanjštine, ali nije imao velike sreće kod žena. On nije znao s njima govoriti, niti su žensku pamet zanimali njegovi razgovori o blagostanju u narodu, o organizaciji i t. d. Zato on nije mnogo mario za njih, izbjegavao ih i rekao mi dapače, da se ne će nikada ženiti. „On — veli — za takove stvari nema vremena i to bi ga smetalo u radu za narod. On će ostati kao i bečki „Lueger". On je i Marku i drugima našim ljudima govorio o ovoj ili onoj pametnoj djevojci, a od sebe je uvijek odbijao takove misli. Meni to nije bilo pravo, jer sam mislio, da je za civilistu najbolje da se oženi. Bojao sam se, da ga ne bi kada svladale zle misli i napasti a onda bi propao. Ja sam mu to i govorio. Pogotovo sam mislio, da imam pravo, kad mi jednom Pero reče, da se zaljubio u gospodičnu P. No ne prođe nekoliko dana, kad mi opet Pero reče, da su ga prošle sve muke i misli o tomu. „Pa kako si se na jednom toga riješio" — pitam ga. Tada mi on tiho pripovijedi: „Jučer sam bio u franjevačkoj crkvi. Kleknuo sam pred oltar Majke Božje i molio pol sata. Od onda ja te „gluposti" više ne osjećam". Zašutio sam i divio se . . . .

Meni je i to bilo čudno kod pokojnog Pere, što se on nikad nije brinuo da si u budućnosti stekne kakvu kućicu ili imetak. To je u svakog čovjeka želja, ali u njega nije bila. On se veselio svačijem napretku i blagostanju, a za sebe je izabrao putovanja, govore, pouke, organiziranje, obogaćivanje i podizanje drugih i preporod našeg naroda na kršćanskom temelju. Drugo sve mu je bilo iza toga. Čini se dapače, da je u tom bio i pretjeran, jer da se bolje čuvao, da nije po onoj zimi bez spavanja i odmora letio iz Ljubljane u Sarajevo radi nekih kršćanskih skupština, da je malo bolje pazio, ne bi ga ubila upala pluća, ne bi ga mi tako rano izgubili. Ali je tako valjda bilo u Božjoj odluci. On je i do tog vremena mnogo učinio, on nam je i kratkim svojim životom pokazao, da samo pravi kršćanim može da pravo ljubi svoj narod, samo pravi učenik Kristov može da se žrtvuje za njega. Slijedimo Peru u ljubavi za narod i u radu za katolički pokret.

Za Boga i svoj narod.

Drug Vinko Težak piše drugu Malinaru ovako: „Ne mogu, da Ti opišem prilike, u kojima živi moj bijedni narod u mojoj župi. Plakao bih, kad gledam, kako jadan leti u propast, a nitko se ne nalazi, da što poradi oko katoličke prosvjete. Naša je župa istina, daleko od željeznice ali u lijepom i ubavom kraju. No narod je neprosvijećen. Slabo razumije i ono, što bi mu najviše trebalo, a to je napredni rad u gospodarstvu. Ne dolazi mu u ruke nikakva dobra knjiga, nikakav časopis, niti on čuje što o kršćanskom ćudoređu. Nije dakle čudo, što danomice propada i u kal bezbožnog nećudoređa. Nije čudo, ako moji momci i djevojke ne znadu cijeniti Božji zakon . . . . . Nije li, dragi brate, grjehota od Boga pustiti, da narod ovako propada" — — — — „Mi nemamo ni župnika ni kapelana, koji bi htio nešto raditi. Zato sam došao na tu misao, da bi nas nekoliko mladića počelo. Samo ne znam, hoćemo li to znati i umjeti. Gledat ću najprije da sam promislim i naučim. I onda ne ću biti

miran, dok ne bude u mom Martijancu društva, kako je „Kršćanski mladić" u nedalekom Selniku". — — — — — „Priznajem, da će i godine proći, dok se probije sav led, koji se sakupio na onim srcima. No ako bude sile, koja se ne će bojati nikakovih zapreka i poruga ići će s pomoću Božjom i Vašom, koji ste u gradu više naučili, napred" — — —

Tako i još koješta drugo piše prijatelj Težak, koji je sad u soldačiji drugu Malinaru također vojniku. A drug Malinar poslao je to pismo uredništvu „Mladosti". Dobri mladić sigurno misli, da i uredništvo ima na to nešto da reče. Ima zaista. Misli i želje druga Težaka jesu svete i dobre kao molitva. On ljubi rodno mjesto i narod pa mu puca srce, kad vidi, da propada. On se zaklinje, da će mu pomoći. Veseli se eto majko hrvatska i ne boj se. Tvoji seljački sinovi se bude i ljube Te. Oni su do sad ljubili samo svoju kuću a sad ljube čitavu domovinu, oni su dosada bježali od pouke i kršćanskog nauka, a sad sami ustaju, da propovijedaju. Oni su do sada „pleli kotac kao i otac", a sad se zanimaju za napredno gospodarstvo, za organizaciju i t. d. Bog će dati i pomoći da takovih probuđenih mladića nađemo po cijeloj domovini, po svim selima. Eh što će se to raditi i boriti, što će to onda cvasti i napredovati. Brate i prijatelju Težak! Tvoja misao, da se u selu počne raditi preko društva je najbolja. Ja mislim dapače, da je to jedini put. Neka se složi organizacija makar samo od pet plemenitih i neporočnih mladića. Već kod prvog njihovog nastupa, već kod prve njihove prestave, probudit će se selo i otrti pospane oči. Posramit će se u duši zli a razveseliti dobri. Kasnije će društvo u svojim razgovorima, sjednicama i predavanjima poučiti najprije sebe i dogovoriti se, što da koji u selu učini. Jedan će gledati, da proširi dobre novine na pr. „Mladost", Glasnik Srca Isusova ili sv. Josipa, knjige sv. Jeronima i t. d.; drugi će gledati, da prouči t. zv. seljačku zadrugu (Raifejzenovku) pa će o njoj ljudima pripovijedati i nagovarati gospodare, da se organiziraju, treći ovo četvrti ono. Tako će ići napred. No ti si, dragi prijatelju, seljak, pa znaš kako se teško krči polje, koje još nije orano i kopano. Kako li je tvrda takova zemlja, kako puna panjeva i korijenja! Koliko li treba ustrajnosti i znoja! Tako ti je s ovim radom. Bit će poruga i zaprijeka, smijeha i neuspjeha. No ne treba malaksati niti se žalostiti. Zlo i neznanje se teško pobijeđuje, ali nije nepobjedivo. Tko ustraje, uspije. —

Ustraj i Ti, druže i Tvoji drugovi u radu za svoje selo i narod. Konačno ćete pobijediti i svijet će cijeniti vaš rad. Radite za narod i Boga, to nam je svima bojni zov u ovim pokvarenim vremenima, u danima kad naš narod stoji pred tolikim neprijateljima, što hoće, da mu ubiju i dušu i tijelo. — Radimo li za narod, radimo i za sebe, ljuibmo li ga, ljubimo i sebe. On je s nama isto tijelo, ista duša. Tako dugo ne smijemo prestati, dok nestane posljednjeg analfabeta (koji ne zna čitati), dok nestane posljednje bogumrske kletve i bluda, dok se ne iseli poslijednji gulikoža i kapitalista, koji vara narod i živi od njegovih žuljeva.

Otac i sin.

Sin nekog dobroćudnog šumara, koji je bio u službi vojvode Orleanskog, bude osumnjičen, da je ubio nekog bogatog mladića iz Pariza, što je bio zaposlen u istom mjestu. Nađoše tijelo mladića, a šuma-

rovog sina uhvatiše, jer su imali nekih dokaza, da je on počinio umorstvo. Kad su ga doveli u sudnicu, zamoliše njegovi roditelji, koji su također bili nazočni, da smiju još jednom sina vidjeti. Čim ga majka opazi, zaviče glasno:

„Moj sine, moj dragi sine"! i htjede ga zagrliti, ali je otac pridrži i reče:

„Majko, još ne smiješ; najprije moramo doznati, da li ga smijemo sinom nazivati, ili zbilja imamo grješnog ubojicu pred sobom!" Tada se okrene sucima i reče im:

„Jedno samo molim, da mu smijem u lice pogledati i s njim progovoriti par riječi, onda ću vam dokazati, je li on krivac ili nedužan". Tu mu želju ne odbiše. Otac priđe sinu, a ostali stadoše u okrugu naokolo. Srca su im jako kucala.

Stari šumar podiže ruku i reče:

„Budite svjedoci svi, koji ste ovdje, tome što ću govoriti, i šta će mi odgovarati." I okrenuvši se sinu reče: „Pred ovom starom ženom, majkom tvojom — pred ovom rasplakanom djevojkom, sestrom tvojom, — pred ovim velečasnim svećenikom, koji te je u svetoj vjeri poučavao — pred tvojim starim učiteljem, koji te je u svačem dobru naučavao — pitam te ja — tvoj otac, koji ti je od djetinstva uljevao u srce ljubav k istini i uljevao ti mržnju protiv grijeha, protiv laži, — pitam te ovdje, Bernarde, kako će te i Bog dragi jednom pitati: je si li krivac ili si nedužan?". Pri tom pogleda sina s takvim pogledom, kao da hoće pročitati, što mu u srcu stoji.

„Oče —" poče optuženik, ali ga stari prekide i reče: „Promisli, — nemoj se prenagliti, da ti srce ne potone u moru zločinstva. — Pogledaj me u oči, i vi svi gledajte dobro i slušajte, šta će reći: A sad govori!"

„Oče — ja sam nedužan", odgovori sin mirno i svijesno.

Otac opet podiže ruku, stavi je na rame sina i reče:

„Klekni!".

Sin posluša, a otac progovori glasom punim neodoljivog osvjedočenja:

„Ja te blagosivljam sine — Bog neka te blagoslovi — ti si nedužan. Doći će dokaz tvoje nedužnosti, ako je volja Božja. Pravo će dokazati svoje. „Majko", reče on supruzi, koja se gušila u suzama, „sada dođi i zagrli našeg sina".

Poslije ovog čina, koji je sve nazočne potresao, odvedoše uapšenika u ćeliju. Rasprava otpoče; nakon kratka vremena pronađoše pravog krivca, a sin, riješen svake krivnje ode svojoj kući.

S francuskoga preveo:
R. M.

Poštuj oca i mater svoju, ako hoćeš da dugo živiš i dobro ti bude na zemlji.

Pripovijeda: Dragutin Pavelić.

Nikola D. bio je sin čestitih i bogatih roditelja iz susjedne obale, naše drage Istre. U školskim smo se klupama upoznali, sprijateljili i bijasmo vjerni, nerazdruživi drugovi. Rodna mu kuća bijaše na samom žalu, koju

oplakivahu sad lagani talasići, sad ogromni valovi, sinjeg — veličanstvenog mora.

Nedaleko od kuće, pod žilavom starom uljikom, bijaše kamena klupa. Mjestance, gdje smo se za slobodnih dana redovito odmarali, igrali, zabavljali; izmjenjivali svoje misli i osjećaje, gradili zračne kule i sanjali slatke sne, nedaleke budućnosti.

Ali nije to trajalo dugo vremena, jer se je moj dragi Nikola sa svojim roditeljima odselio u Trst. Naše je sastajanje prestalo, samo je ostao živahan pismeni saobraćaj. Izmjenjeni listovi bijahu prožeti srdačnim i odanim prijateljskim čuvstvom.

Nakon dugog vremena, sastadosmo se opet pod onom istom starom krošnjastom maslinom. Bilo je to za školskih praznika. Naši razgovori bijahu sad ozbiljniji i zanimiviji od prijašnjih. Dugo smo sjedili jedan uz drugoga, mnogo smo razgovarali otkrivajući jedan drugomu svoje nakane i misli ali s nekim nerazumijevanjem i neskladom u duši, jer nam se misli i nazori u stanovitim točkama razilaziše sasvim protivnim smjerom. U životu i govoru moga prijatelja, isticahu se načela modernog, nekršćanskog doba. Bijaše to posljedica pokvarenog štiva, zlih društava, i griješnih prigoda modernoga velegrada. Naši sastanci i dopisivanje, bijahu od tada sve ređi i hladniji, dok se napokon nismo sasvim zaboravili.

Početkom jeseni godine 1916. dovela me samilost prema ranjenim vojnicima u jednu zagrebačku bolnicu. Obilazeć krevete ranjenika, stanem kod kreveta jakog, mladog čovjeka, komu je do ramena bila odsječena desna ruka. Naslonjen na jastuke, gledao je mutnim bolnim pogledom u nekoliko pred njim rasipanih novina. Nisam ga prepoznao a videći, da je zabavljen svojim mislima, da mu se neki teški osjećaji talasaju dušom, ne hjedoh ga smetati, već se obratim licem prema susjednom bolesniku i koraknuh prema njegovom krevetu.

U isto se vrijeme prene i taj ranjenik iz svojih bolnih sanja, pa dok sam htio pozdraviti njegova susjeda, usklikne uzbudjeno Dra-go o..!

Vratih se k njemu i prihvatih pruženu mi ruku. Bijah časovito iznenadjen, jer ga nisam mogo prepoznati. Oči su mu sjevale nekim žarkim, krvavim sjajem, usne mu se bolno nakriviše, a dah mu bijaše težak od nagle uzbudjenosti.

„Ti se mene više ne sjećaš!? Da, da, i ti si mene zaboravio", govoraše ranjenik. Na oči mu udariše suze, povuče me k sebi i gorko zaplače. Kad se je umirio, sjetio me je zaboravljene prošlosti, pokazao mi odsječenu ruku i počeo mi pripovijedati:

„Nesretno društvo, u čije sam lance bio vječno sapet, ugušilo je u meni svaki vjerski osvjećaj. Provodio sam raskalašen život, život pun pustolovina i raznih opakosti. Roditeljima sam zadao silnih neugodnosti, radi kojih je majka morala prije dobe umrijeti. Kad me je jednom zgodom otac ozbiljno ukorio i zapretio mi se, da će me razbaštiniti, navalio sam na njega u nekom groznom ludilu, slomio sam mu desnu ruku i prouzročio teške unutarnje ozljede. Svijet nije zato saznao. Moj je otac poboljevao i napokon umro spokojno, jer mu obećah na smrtnom času, da ću promijeniti način moga života. I promijenio sam ga, jer se u meni porodilo neko grizodušje, od koga mi još i danas mozak i srce groznom vatrom gori a ne izgara.

Nakon očine smrti, unovčio sam svoj posjed i otrgnuo se od rodjenog doma, da potražim unutarnji mir u delekim krajevima. Proputovao sam

južnu i sjevernu Ameriku, Španjolsku, Francusku, Italiju, Belgiju i Švicarsku, ali ni tračak svjetla, ni časak mira, nije nikada sinuo u moju nemirnu dušu. Medjutim je buknuo i rat između Italije i Austro-Ugarske. A kada sam čuo, kako na Goricu, onaj divni, cvatući grad, pada dnevno na tisuće granata, zgrozio sam se, ostavio sam Švicarsku i pohitio u domovinu, u nadi, da ću među svojom braćom nad krvavom Sočom, naći lijeka momu strašnom grizodušju, jer nisam imao snage, da vlastitom rukom učinim kraj tim groznim neprestanim mukama.

Nekoliko mjeseci iza toga, osvanuo sam na sočanskoj fronti i prvi dan, u prvoj vatrenoj borbi izgubio sam evo, desnu ruku i zadobio teške unutarnje ozljede. Od toga dana, planulo je u meni novo more vatre, nove strašne muke, koje me iscrpljuju i bacaju u ludilo. Pred očima mi lebdi u snu i na javi, mrtva majka i slomljena ruka očeva".

Tu je ostao. Pogledao osakaćeno rame, svratio šuteći pogled na me, glava mu klonula na moju ruku a iz krvavih očiju poteče opet bujica suza.

Dugo je ovako stajao nesretni mladić, mirno roneći suze, samo su mu nosnice i blijede usne katkada zadrhtale. Ja nisam mogao u taj čas, da mu rečem koju utješnu riječ, već sam iz džepa izvadio sličicu raspetoga Spasitelja, na kojoj sam nekom zgodom napisao riječi sv. Augustina: „Nemirno je srce moje, dok se u Tebi ne umiri o Bože" i položio ju šuteći na njegovo pokrivalo. Srdačno mu stisnem ruku i zagrlim ga te se tako udaljim od prijatelja iz đačkih dana, koga odavna zaboravih i neviđe već punih 18 godina.

Drugi sam ga dan posjetio. Govorio sam mu o pouzdanju u Boga i Božjem milosrđu, „U mene nema vjere, ljubavi ni ufanja odgovori mi turobno" a prema tomu ni milosti ni milosrđa Božjega.

Treći dan sam ga našao vrlo slaba. Trpio je silne tjelesne boli. Bio je izmučen, ali raskajan i pun pouzdanja u Boga. Iz blagih mu očiju odsjevao duboki mir — mir, koga ovaj svijet nikomu ne može dati. Kad sam se primaknuo k njegovom uzglavlju nasmješi mi se i reče tiho: Danas sam primio svete Sakramente. Obnovljena vjera, ljubav i ufanje, ugasiše u meni ono plameno more i vratiše slatki djetinji mir u moju dušu.

Kad sam slijedeći dan došao u bolnicu da ga posjetim, bio je već na Mirogoju. Negdje oko pol noći, rekoše mi, zaklopio je za uvijek svoje umorne vjeđe i preselio se u drugi bolji svijet, gdje nema tuge ni boli.

Nemirna mu bijaše duša, dok se nije upokojila u Boga, Spasitelju svomu. U Njemu je našla pravi mir i vječno prebivalište, kao što ga bijaše i izgubila, kad ga je ostavila. A za nas je njegov život novi dokaz za onu: „Ako hoćeš da dugo živiš .... poštuj oca i mater svoju".

Kartaš.

J. C. Babić, Ivanić grad.

U malom gradiću mala kućica. Nad vratima joj visi „Petrova brada" t. j. vinova loza. To je znak, da je unutri gostiona. Zađi prijatelju malo unutra. Ne čudi se, ako ti oko odmah ne razabire. Soba je puna dima i zagušljivog zraka. Na to se treba najprije priučiti.

Sad već razabireš . . je li? I vidiš tamo u kutu kod jednog stola kartaše. U rukama im karte a pred njima hrpe novaca. Ovi niti šta vide niti šta čuju. Oni su slijepi i glupi za sve drugo osim za svoju strastvenu

igru. Oni su zaboravili i dom i rad i brige i zdravlje i dušu. Sve što je živo u njima uprto je u karte i u novac. Tako ih je obuzela njihova strast. — A čini se da im to nije prvi puta. Tako su blijedi, propali u licu, i ispijeni. Takovo obličje imadu samo oni, koji po smradnim birtijama dan na dan sijede te se truju alkoholom i kartanjem. Da — to su bijedni okorijeli stari kartaši.

Gle onoga u plavom odijelu. Gledaj, kako mu se grče prsti. Sigurno gubi. Zaista i jest tako. Hrpice je novaca, što je bila pred njim nestalo i on se maša rukom u žep i vadi posljednju veliku banknotu, koju nije mislio još dugo promijeniti. Zar je taj čovjek lud, pitaš. I jest, lud je. On više nije pri sebi. Strast ga tako obuzela te on ništa ne misli. On ne misli, da bi i to mogao izgubiti. Misli samo, kako će dobiti natrag što je izgubio i još nešto povrh toga. — — — I nesretnik mijenja banknotu i igra dalje. No on i dalje gubi i dalje psuje, bjesni, pjeni se. U tom bezumlju i ne opaža, da ga drugovi sporazumno varaju. Još nekoliko kruna i banka je otišla. Šta će sada. Drugovi se nasmiju i spremaju karte. Ne će više s njim da igraju, jer više ništa nema. Bijednik časak zašuti i odahne. Glavom proleti tisuću misli. Što će i kako će, dok opet što zaradi. Što je to uradio? Izgubio u času svu svoju zaradu i štednju. I bijes i zdvojnost potresaju njegovom dušom kao silni orkan kad zahvati stablo i nastoji da ga sruši. No on je šutio, dok god nije vidio kako se drugovi smiju i spremaju njegov novac. Tada ga bijes prevlada i on krikne: „Lopovi!"

„Šta lopovi, mi lopovi. Jesmo li te silili, da kartaš"? I za čas nastade u sobi krika i tučnjava i bijednik u plavom odijelu izleti iz gostione na svježi, Božji zrak isprebijan i siromašan. Bijes, strast, bol ne daju mu ni tu mira. Sve je izgubio ali strast hoće da on još više izgubi. Ona traži čak i njegov život. I ta strast i bezumlje prime ga za ruku i vodi do visokog mosta, koji se dizao nad osamljenom rijekom. Tu ga zaustavi i nuka da skoči u dubinu. I bila bi ga nagovorila, da se nije na jednom začuo topot konja i kola. Momak u plavom odijelu se prene i opazi u kolima svoga oca, koga je on pred neko vrijeme odbjegao, jer mu je tobože kratio slobodu.

Otac je išao po nešto u gradić i upravo skinuo kapu te molio, jer je upravo zvonilo na pozdrav Gospi. U jedan čas prolete momku kroz glavu misli na milu majku, na rodnu kuću, na pošteni i čestiti život u selu i kad je otac stigao do njega pruži ruke prema njemu i zaplače. Kola stanu. Otac siđe s kola i bez riječi primi ga za ruku i posadi u kola. Zatim okrene i potjera natrag — kući. Sasvim drugo je mislio naći i dobiti u gradu, ali pošto je našao vlastitog sina nije mu za drugo stalo bilo. I veliko je veselje obuzelo njegovo srce, jer nađe sina, koji biješe izgubljen.

„Kartaš li i ti organizovani katolički momče"?

Katkada.

„I za novce"?

Više puta i to.

„I piješ kraj toga"?

Malo vina ili rakije.

Dakle i u birtiju hodaš? E, brate moj, Ti onda ne možeš biti naš. Naši momci znaju druge zabave i na drugom mjestu. Ili ostavi to ili ostavi nas.

IZ ŽIVOTA I SVIJETA.

Znanje je moć. U zadnjem smo broju poručili momcima, da će im „Mladost“ rado dati u svemu upute i pouke i na sva pitanja odgovarati, za koja se zanimaju. Još do sada nije uredništvo dobilo nikakvoga upita. Šta je to? Jeli naši momci sve znaju ili za ništa ne haju. Ili im je pošta skupa ili milo neznanje. Ili ih i tko drugi poučava? Ovo posljednje bi nas utješilo, samo ako nije ono, što čuju od drugoga, otrov mjesto meda, laž mjesto istine.

Glad u Rusiji. Zadnjih mjeseci sve novine po svijetu pišu o strašnom gladu u Rusiji. Više od 30 milijuna ljudi gladuje, bježi u druge krajeve, zdvaja i umire. Gladu se pridružila kolera, kuga, tifus i t. d. Tako je Rusija kao na križ raspeta. Svatko pita odakle u Rusiji odjedanput takav glad, a prije rata nije ga ondje nikad bilo, i prije rata mogla je Rusija nahraniti svojim žitom čitavu Evropu. Kako to? Ponajprije uništila je mnoge krajeve u Rusiji suša. Osim toga nije bila zemlja obrađena i zasijana, kako treba. No najviše je skrivila revolucija i boljševizam. Revolucija i boljševici uništili su sve fabrike i rudnike, propale su željeznice i putevi. Nered i ubijanje u državi dan na dan. Uslijed toga je novac u Rusiji izgubio svaku vrijednost. Sad niti ima taj narod, da što iz svoje države proda, da kupi hrane, niti mu novac vrijedi, da bi u stranim državama što kupio. Ono, što dolazi hrane iz drugih krajeva teško se dovozi, jer su kako smo rekli uništeni putevi i željeznice i nema pravice ni organizacije u razdijeljivanju. Samo je na taj način mogla da nastane ta strahota u Rusiji. Zato je to ponovni dokaz, da bezbožni boljševizam i krvava revolucija donosi ne poboljšanje nego potpunu propast. — No boljševička se vlada u Rusiji drži još i dalje. Još i dalje upropašćuje Rusiju. Najprije je pomoću svoje vojske ubijala ljude, koji nijesu htjeli, da priznaju njihove protunarodne nauke. To nije pomoglo, pa su i sami odustali od te svoje nauke i uveli vlasništvo, kao što je i svuda po svijetu i dopustili kapitalistima, da opet počnu svoja poduzeća. Sada ih je prestrašio ovaj glad i strahota, pa su stali prosjačiti po Engleskoj, Americi i drugim državama i priznali su dugove, koje je Rusija bila prije dužna. No te države ne će da badava pomažu. One traže, da im Rusija založi svoje željeznice i svoje rudnike i svoje šume. Onda će oni. Sovjetska je Rusija, kako čitamo, i na to pristala i tako se potpuno uništila. Država, koja bi mogla biti najbogatija na svijetu, postala je poradi revolucije i boljševika najsiromašnija i najbijednija. Boljševici nijesu ništa drugo nego — razbojnici na veliko.

Katolički esperantski kongres (sastanak) u Grazu. Šta je to esperanto? Već odavna je bilo učenjaka i ljudi, koji su nastojali, da stvore jedan jezik, kojim bi sav svijet govorio jednako. Tim bi se uklonile mnoge neprilike u svjetskoj trgovini, na putovanju, u književnosti. Ne bi trebalo po školama učiti druge jezike niti prevađati knjige i t. d. Takav je jezik umjetno načinio ponajprije neki katolički župnik Schleier i prozvao ga Volapük. Još lakšega i boljega složio je neki židov Dr Zammenhof i prozvao ga Esperanto. Taj se sad pomalo širi po čitavom svijetu. Načinjen je od riječi iz drugih jezika, ponajviše latinskoga. Vrlo se lagano nauči. Sad ga znaju već mnogi ljudi po gradovima, pa i u našem Zagrebu. Negdje, negdje uvađa se već i u škole. Ima već i dosta knjiga i novina na tom umjetnom jeziku. Prije mjesec dana bio je sastanak esperantista u Pragu, a odmah iza toga sastanak katolika esperantista u Grazu. Tu se sakupilo katolika iz čitavog svijeta pa i iz Afrike i Amerike. Svi su govorili tim jezikom i točno se razumjeli. Na tom su jeziku držali i skupštine i govore, kako bi se u svijetu proširio taj jezik među katolicima i kako bi katoličke organizacije i život bolje učvrstio. Sastanak je vrlo dobro uspio, a bili su na njemu i naša dva izaslanika, pristaše naših katoličkih organizacija g. Benković i Lehpamer . . . Eto, kako se vidi esperanto je dobra stvar, pa neka Bog da, da se raširi po čitavom svijetu, neka se i naši momci, ako, koji može, za njega zanimaju.

Svećenstvo i naš pokret. Jedan naš momak piše ovako: „Mi u našem selu nemamo nikoga da radi proti zlu i nećudoredu. Naš župnik tjera orgije i svojim životom narod još i više kvari. Ako dobije kapelana onda i njega nastoji predobiti za svoju razuzdanost. Ako ne može, onda gleda da ga se riješi.“ Tako se eto i iz usta naših momaka čuje vika na „popove“, ne samo iz usta socijalista i bezvjeraca. Ta je vika i mržnja raširena gotovo svuda. Zato ćemo reći nekoliko

riječi kako pravi katolik ima o tom da misli.

1. Svaki naš čovjek treba da znade, da je vika i mržnja na svećenstvo prvo i glavno načelo današnjih bezvjeraca i framazuna. Oni dobro znaju, da svećenstvo drži u narodu vjeru i kršćanstvo. Ono ju širi i propovijeda. Ono se u prvom redu bori za kršćansku politiku, za kršćansku školu, štampu i t. d. Ako njih nestane, ili ako narod ne bude više njima vjerovao, nestalo je i kršćanstva u narodu. Zato oni sve moguće iznose i pišu, da oblate svećenike. Ako u zadnjem kutu Amerike neki svećenik pogriješi, oni će to raznijeti po svim novinama i reći: eto takvi su svi. Tako oni već godine i godine čine, zato se kod nas i raširila ta mržnja na svećenika. Oni se drže onoga čega se držao i car Julijan, koji je htio da uništi kršćanstvo: „udri pastira, pa će se razbjeći i stado.“ Katolik pak treba da znade, zašto bezvjerci to čine i ne smije, da s njima zajedno vuče jaram. Katolik mora da svećenstvo brani, jer je svećenstvo postavio sam Isus i jer bez njega ne može biti kršćanstva. Grdi li on svećenike onda pomaže bezvjercima rušiti kršćanstvo. Ne može li braniti ili ne zna li braniti neka rađe šuti i moli se Bogu, da nam dade dobrih svećenika.

2. U istinu može biti i zlih svećenika. Može biti i takovih, kakvog spominje taj naš drug. Kako je Isus među dvanajstoricom imao jednoga tata i izdajicu, tako se i danas može naći zlih. Svećenik se može pokvariti kao i drugi čovjek, jer je i on od krvi i mesa. Pogotovo, ako se slabo moli i ako nema dovoljne strogosti od viših poglavara. Šta će pametan katolik tada učiniti? Hoće li ga prezirati i grditi? Ne, on će se najprije dobro uputiti, da li je u istinu onako kako se govori. Ljudi su neoprana jezika. Svašta izbrbljaju i od muhe napravе slona. Ako je ipak istina, što se govori, ne će ga ni onda prezirati, nego žaliti i imati smilovanje s njime. Bog zna, kakvi još mi sami možemo postati.

Hoće li možda izbjegavati njegovu misu, prodiku ili ispovijed? Ne smije. Sv. Misa i ispovijed dobra je i od najlošijeg svećenika. I nikad nitko nije čuo, da bi i najlošiji svećenik propovijedao ono što bi bilo proti nauci Isusovoj. A što da se dogodi, da je zbilja koji više na štetu naroda nego na korist? Šta onda? Ponajprije dobro pazi, da ne sudiš prestrogo. Možda se ti u svojoj revnosti varaš! Misliš li ipak, da se ne varaš, ne bubnjaj, ne grdi, ne osuđuj. Bog će suditi svakomu, a ti ako misliš, da narod propada zbog svećenika porazgovori se s njegovim poglavarima. To je sve što i kako dobar katolik treba da misli i radi prema svećenstvu. Kako rekoh, svećenici su postavljeni od Krista, oni su stupovi kršćanstva. Ako su oni pogrđeni, nevaljani, oblaćeni, nestat će i nas i našeg pokreta. Pazimo dakle, da ne vučemo jarma sa bezvjercima i da se ne prenaglimo u suđenju i govorenju. —

Vino pije, tko nema rakije. Tako se čuje svu jesen pjevati po slavonskim selima. Onamo se pije rakija po svim selima i kad je tko žedan i kad nije žedan. Pije po često i muško i žensko, a vidio sam, da se i djeci daje. To me nuka, da vam pričam malu priču. Neki radnik došao jedne večeri iz Normandije u Pariz (Franceska). Tu se opije i bude pijan, što no se veli, kao čep u buretu. Tako opit htjede da pođe dalje, ali noge mu postadoše traljave i još više siromašna glava. S toga padne kraj nekog zida i zaspe na travi. Spavao je dugo: 12 do 15 sati. Što mu se pak dogodilo, dok je spavao, slično je strahotama grobnim. Rakija, koje se napio tako ga ubila, da je izgledao kao mrtvac. Ni micao se nije nimalo. Zato se nakupi na njemu svakojakih muha i svakakvog gada kao na kakvoj mrcini. Te ogavne životinje izbadale mu kožu na glavi, na tijelu, na nosu, ušima, ustima. Izbadale i legle unutra svoja jajašca, jer je toplo od rakije zagađeno tijelo živog mrtvaca bilo upravo sjajno leglo za njihove crviće. Jajašca se brzo izlegla. I kad se siromašni Normandijac probudio izilazili iz njega na sve strane ogavni blijedožuti crvići. Izlazili iz nosa, iz ušiju, čela i kadgod je zakašljao izbacio je iz sebe svu silu toga smrada. Strašno ga je bilo pogledati onako u crvima i u gnoju. No on je ipak ostao živ, ali bez vida i sluha. To je istiniti slučaj, koga spominje doktor Lauvergne (Lovernjé). Da li se koji sličan slučaj dogodio i našim rakijašima? Ne znam. Možda i nije tako strašno ni jedan nastradao. Ali znam, da je rakija učinila od mnogog našeg svijeta po Slavoniji više nego sve kuge i kolere, svi ratovi i sve nevolje. Kolike svađe, kolike tučnjave, kolike psovke i sramote, to nitko ne bi mogao izbrojiti, što ih je stvorila rakija. I ona slaba tijela, što se viđaju u mnogih seljaka, ona krživjava djeca, ona blijeda lica, što sam ih onuda viđao nijesu ništa nego plod pića rakije. Živio sam onuda više godina. Vidjevao djecu po školama kako su premnoga tupa i nesposobna za nauku. Zašto? Ispitivao sam. Gdjegod je koje bilo krživjavo i tupo uvijek sam našao, da mu ili otac ili majka piju ili da i njemu davaju piti. Eto tako čini rakija. A ne možeš ni za živog

Boga dokazati onomu čovjeku, da je rakija otrov. Ona je njemu slatka, ona ga, veli, krijepi i veseli. Badava mu veliš da je to varka, da samo dobra hrana daje snagu i krijepost, da u rakiji nema ništa što bi jačalo, da ona samo uzbuđuje krv i slično. Badava sve, on se na sve smije, dalje pije, pa i djeci daje. I da onda proplačeš od jada i čemera kad gledaš kako propadaju ljudi i sela na veselje strancima, koji se onuda sve više naseljuju i šire .... Momci na posao! Ne dajte se bar vi zavesti i poučavajte druge da ne piju te rakijetine. Na to osobito valja da se sjetite sada u jeseni, kad se ona peče.

Čestit momak i mudrijaš. Čestit neki momak čuo za drugog nekog varoškog momka, da je mudar tako, da mu para nema blizu ni daleko. To je njega vrlo zanimalo i on potraži tog mudrijaša. Sastane ga negdje na trgu, pokloni mu se i umoli neka mu reče: što je najbolje na svijetu?

Mudrijaš: Dobar prijatelj.

Čestit momak: Ne, ja bi rekao: dobra i mirna savjest. Tko je na svijetu najmudriji?

Mudrijaš: Onaj, koji je najviše knjiga proučio.

Čestit momak: Nije istina. Onaj je, koji sam sebe najbolje upozna i nadvlađuje. A tko je najluđi?

Mudrijaš: Onaj, koji najmanje zna.

Momak: Ne, nego onaj, koji se hvali, da mnogo zna. A koji je stalež najbolji?

Mudrijaš: Mislim, stalež učenoga mudrijaša.

Momak: Ne, nego stalež pravednog kršćanina. A što je najviša slava i čast?

Mudrijaš: Hrabrost pobjedničkog borioca.

Momak: I to ne, nego poniznost sretnoga čovjeka. — Koja je mudrost i umjetnost najteža?

Mudrijaš: Kraljevati i svijetom mudro upravljati.

Momak: Ne. Sam sebi zapovjedati i mudro se vladati. - Tko je najbogatiji?

Mudrijaš: Onaj, koji ima najviše novaca.

Momak: Ne. Nego onaj, koji ima sve, koliko mu treba, a nema previše.

Ljudi, koji su okolo stajali i slušali, davali su pravo čestitom momku i pljeskali rukama. Mudrijaša to rasrdi i reče momku: Momče, a tko je tebe naučio mudrosti?

Momak: Moj otac Bogoljub i moja mati Istina. Oni su me naučili.

Mudrijaš: Poslovica veli, da jedna budala zna više pitati nego deset pametnih odgovarati. Ajde da ja tebe štogod upitam. Reci mi, kako je velik svijet?

Momak: Svijet je tako velik, da ga može opseći samo Bog. A opet nije tako velik, kao oholost i pretjeranost svjetovnih mudrijaša.

Mudrijaš: Da li svijet visi ili pliva?

Momak: Onaj, koji svijet obsiže, zna ga i uzdržavati.

Mudrijaš: Što je radio Bog prije nego je načinio svijet?

Momak: Pleo je bič za takove ljude, koji misle, da su pametniji i od anđela na nebu te se rugaju uzvišenim stvarima i tako pobožne i čestite ljude smućuju.

Tim je razgovor prestao i mudrijaš je zašutio. Nije onaj mudar, koji mnogo zna i mnogo govori, nego onaj, tko Boga pravo spozna i njemu služi.

(Iz „Zlate knjige“)

ORGANIZACIJA.

Hrvatsko katoličko djetičko društvo u Zagrebu. To je posebna vrsta omladinskih društava i to za različite djetiće ili zanatlijske pomoćnike. U Zagrebu postoji to društvo već daleko preko 50 godina i imade sada dvije velike kuće. U jednoj imade svoje društvene prostorije t. j. dvoranu s pozornicom i garderobom, i odborsku sobu. Imade lijepu knjižnicu, čitaonicu, tamburaški zbor, barjak, razne igre itd. Nego nešto također moramo spomenuti: još pred godinu dana je u društvu, koje eto tako lijepo stoji, bilo većina članova, koji nijesu bili onakvi, kakvi treba da budu naši omladinci: čestiti, značajni, dobri katolici; a što će nam takovo društvo. Zato je trebalo gotovo sve stare članove isključiti i društvo obnoviti. I takvo — obnovljeno društvo je danas, pa i lijepo radi pod predsjednikovanjem presv. g. Matije Rihtarića, koji se upravo očinski brine za društvo u svakom pogledu. — Lijepo bi bilo, da u svakom gradu imademo takvo društvo! Na noge dakle i vi iz Siska, Karlovca, Bjelovara i t. d.

Omladinski zbor u Ludbregu. Bilo je to lijepo slavlje: svima, koji su mu prisustvovali, ostat će u vedroj uspomeni. A bilo je ondje omladinaca iz Selnika (koji su slavili ujedno desetu godišnjicu svog društva), iz Apatije, iz Slokovca, iz Jalžabeta, iz sv. Ilije, iz Martijanca, iz Vel. Bukovca, iz Ivanca, iz Gjurgjevca, iz Ferdinandovca, iz Ždale, iz Zagreba (oko 25), pa i iz same Ljubljane. Nekoliko kola gosti je došlo iz Koprivnice. Omladincima se pridružile čete „mladih junaka i junakinja“ iz Ludbrega i Martijanca. Što smo sve izveli na prvom našem omladinskom zboru? Imali smo svečanu povorku s glazbom; iza toga svečanu sv. misu s propovijedi o katoličkom omladinskom pokretu; iza sv. mise javno zborovanje, gdje smo čuli nekoliko oduševljenih i snažnih govora o mislima, koje vode naš pokret. Poslije podne su naši gimnastički odsjeci nastupili različitim vježbama (i na spravama!) pred stotinama gledalaca. To je bilo od svega najljepše. A zaista lijepo su bile izvedene sve vježbe. Iza tjelovježbe je bila prijateljska, srdačna zabava u Selniku, uz dom naših omladinaca, koji su slavili svoju desetgodišnjicu. Oni su nam na pozornici govorom deklamacijama i dvjema predstavama pokazali živahnost i puninu svog života. Poduprli su ih krasnim pjevanjem članovi „Frankopana“ iz Ferdinandovca, kojima smo se s potpunim pravom divili.

Lijep je bio naš zbor, težak je bio naš rastanak, zato zaželjesmo češćih ovakovih zborova. Dao Bog, da se redovi i čete naše umnože vrsnim i poletnim omladincima, pa da naši budući zborovi budu još kićeniji. A i vi, braćo, iz drugih krajeva slijedite nas!

Glavna skupština „Hrv. kat. nar. Saveza“ — centrale katoličkog omladinskog pokreta — je bila 14. srpnja u Zagrebu. Bilo je i vođa omladinskih društava iz svih krajeva, pa je bilo i govora i dogovora o procvatu naše stvari.

Župa kraj Dubrovnika 17. srpnja 1921. Prošle godine na blagdan sv. Petra kupilo se u našoj župi za dobru štampu samo u crkvi i tako se sakupila mala svota od 260 K. Ove se godine za sabiranje milodara zauzelo hrv. kat. oml. društvo i dva omladinca zaredala po kućama, iza kako je župnik propovijedao u crkvi o važnosti dobre štampe. Uspjeh je bio neočekivan, to najbolje pokazuje sabrana svota, koja iznosi 2400 K, ako se isporedi prama onoj od prošle godine.

Ovaj uspjeh pothvata našega mladenačkog društva pokazao je, kako bi baš naša društva po domovini mogla uspješno poraditi za što bolji procvat katoličke štampe.

Naši župljani svojim doprinosom za dobru štampu dokazali su, kako pisanje nekog lista u Dubrovniku proti katoličkim svetinjama, osobito svečanosti Tijelova i proti sv. Ocu Papi, njih još više oduševljuje za ove napadnute naše svetinje. *Omladinac.*

Opaska: naše se mjesto zove Župa u njoj su dvije župe i jedna kapelanija naime: „Župa sv. Ilara“, „Župa sv. Marije Mandaljene“ i „Kapelanija sv. Ane“. Ovdje je govor o Mandaljeni.

Preseka (Međimurje). Dne 17. VI. bio je svečan i veseo dan za naše selo. Toga dana su nas posjetili braća orlovi i sestre orlice iz Središća i Sv. Bolfeuka u Sloveniji. Po podne su braća Slovenci zajedno s našim omladinskim društvom priredili javnu vježbu.

Prije vježbe pozdravio je sve prisutne i progovorio o značenju orla gosp. J. Lehpamer, učitelj u Preseki. Kod vježbe su nastupili Orli, Orlice i naraštaj muški i ženski. Vježbe su izvedene na sveopće zadovoljstvo. Posljednja najzanimivija tačka bila je vježbe na spravama, na kojima su nastupila i tri omladinca iz Preseke. Omladinac.

Omladinski sastanak u Splitu. Dne 3. i 4. kolovoza je bio u Splitu katolički sastanak za Dalmaciju. Zborovali su đaci, žene, djeca i vođe svakakvih organizacija, a zborovali su posebno i omladinci iz splitske okolice i Sinja, koji su došli u većem broju. Održano im je i nekoliko predavanja o katoličkom omladinskom pokretu i o katoličkim omladinskim društvima. Tako su se nanovo oduševili na daljnji rad i u koječemu uputili, što nijesu znali. Sami su pak pripovijedali, kako u svojim društvima rade, a osobito kako imadu tešku borbu s protivnicima, s različitom protuvjerskom gospodom.

Veseli nas, da se omladinski pokret, koji je nekad bio baš u Dalmaciji najjači, opet sad iza rata počeo lijepo razvijati. Omladinska društva se osnivaju na sve strane, a i ova naša „Mladost“ revno širi.

Omladinski zbor u Ivanićgradu se održao u nedjelju 7. kolovoza. Unaprijed određeni program se lijepo i na potpuno zadovoljstvo svih izveo. Već dan prije je došlo omladinaca i gostova iz Ljubljane i Zagreba. A na sam dan zbora su došli ostali. Osobito je brojno bilo zastupano Osekovo: društvo je i istupilo s predstavom i pjevanjem. Kad su došli zagrebčani, pošli su svi učesnici iz kolodvora u crkvu u lijepoj povorci. Kod sv. mise je prigodnu propovijed o tom, zašto se osnivaju omladinske organizacije, rekao g. dr. S. Bakšić. Poslije podne je

bio tjelovježbeni nastup, kod kojega su nastupili mladi junaci i mlade junakinje iz Ivanića, djevojački odsjeci iz Zagreba i Ivanića, omladinci iz Zegreba i Ivanića i orlovi iz Ljubljane. Prigodom tjelovježbe je rečeno i nekoliko oduševljenih govora o katoličkom omladinskom pokretu. Na večer je bila predstava i zabava. Svi, koji su bili prisutni, a bilo ih je mnogo od svih staleža iz različitih krajeva, otišli su sa zbora još oduševljeniji i puni nade, da će se kat. omladinski pokret u hrvatskim krajevima doskora lijepo razviti.

ŠALA I RAZBIBRIGA.

Pošlo mu za rukom. Sluga generalov čistio odijelo generalovo pod vežom a k njemu dođe stranac te mu preda pismo, da ga umah predade svomu gospodinu. Sluga odnese umah pismo i preda ga generalu; general otvori pismo, a u njemu bilo samo ovo napisano: „Pođe li za rukom, dobro; ne pođe li pa opet dobro". — Taj čovjek mora biti da je šenut, kaže general pročitavši to, — idi kaži mu da dođe sam ovamo. Sluga otrči brže dolje, ali eto ga umah i gore te javi generalu: „Tomu nitkovu ipak pođe za rukom: ukrao je Vašu uniformu".

Zadnje mu bilo. Jednomu čovjeku ukrao netko prvo plužno željezo, pa to pripovjedi i svojoj ženi. Žena, ko žena odmah prokune i reče: „Da Bog da, zadnje mu bilo".

Muž: „Ta je si l' luda, tako Ti Bog pomogao. Prvo već ima, sad da ga još i zadnje dopane"!

—Pastorković.—

Poruke uredništva.

P. M. Pošaljite mi, molim Vas, cijelu pripovijest. Ovo stane na pola stranice. Ako je još dvaput tolika, bit će taman zgodna za jedan broj. Razumije se, da i o apstinenciji rado primam. Ta to i jest za naše momke. Govore ću prepustiti tajniku „Saveza", da o njima odluči.

Pitate za „Mladost". Štampa se u 1000 primjeraka, a prodaje se od toga, mislim $^2/_3$. Nedavno sam gledao dansku „Mladost". Koliko li je samo ljepša i veća od naše, a ipak, u čitavoj Danskoj ima svih zajedno samo 10 tisuća katolika. Eto, tako smo mi ovdje još siromašni na katoličkoj i omladinskoj organizaciji, po tom dakako i na novcu i štampi!

Pastorković. Zemljače! Dvije šale sam metnuo a pjesmice ne mogu. Ne slažu se u njima riječi kako treba. I onda, znadeš li, pjesma mora doduše biti pametna t. j. moraju u njoj biti pametne misli, ali to mora biti fino i kićeno rečeno. To dakako zna samo onaj, komu Bog dâ. Osim toga se pjesmice slažu, da čitaoca zabave, razneže i ushite. Rijetko, da pouče. Zato bi bolje bilo, da si mi ove lijepe i pametne misli o orlovstvu i gimnastici napisao onako — bez pjesme.

Zašto je „Mladost" zakasnila. Zakasnila je krivnjom urednika. On je bio bolestan i liječio se u dalekom mjestu. Tako nije mogao, da obavi uredničke poslove, niti je mogao, da prikupi sve, što za list treba. Neka čitatelji to uzmu u obzir i neka se ne srda.

List za mjesec rujan će izići odmah iza ovoga.

UREDNIK EMERIK ČUNKO. ODGOVORNI UREDNIK JEROLIM MALINAR
TISAK NARODNE PROSVJETE ZADRUGE S. O. J. U POŽEGI.